

Miquel de Garganta i el Fabra

FABRA, Pompeu; FONT i QUER, Pius i DE GARGANTA, Miquel
Un epistolari fonamental per a la lexicografia científica catalana (1928-1953)
Edició a cura de Carles RIERA i FONTS i Joan VALLÈS XIRAU,
Institut d'Estudis Catalans, col. Biblioteca Filològica, XXVI, Barcelona, 1991.

És molt oportuna la publicació, per part de l'Institut d'Estudis Catalans, de la correspondència creuada entre el botànic Pius Font i Quer, el farmacèutic olotí Miquel de Garganta i Pompeu Fabra. L'epistolari comprèn el període 1928-1953 i és motivat pel requeriment de Fabra, el qual estava enllestint el *Diccionari General de la Llengua Catalana*, que havia de sortir a la llum el 1932. L'il·lustre filòleg s'adreçà a Font i Quer, aleshores destinat al Marroc com a farmacèutic militar, perquè l'ajudés en la recopilació de la terminologia botànica i les seves diverses accepcions. Font i Quer indicà a Fabra que, amb la migrada bibliografia de què disposava al Rif li era difícil acceptar-ne tota la responsabilitat i li suggerí el nom de Miquel de Garganta, que aleshores tenia vint-i-cinc anys. D'aquesta manera van convenir que aquest elaboraria les fitxes amb les definicions i les enviaria a Font i Quer per a llur revisió, el qual, al seu torn, les remetria a Pompeu Fabra. La persona que posà directament en contacte Fabra i Miquel de Garganta va ser el crític literari, també olotí, Josep Ma. Capdevila. La redacció de les definicions durà dos anys. Joan Vallès i Carles Riera, que han tingut cura de la redacció de l'epistolari, subratllen en la introducció l'excel·lent resultat de la comesa que «... col·loca el Diccionari de Fabra en una opció capdavantera entre les obres similars pel que fa al lèxic tècnic relacionat amb la botànica».

Montserrat Vayreda, comentant aquest epistolari, destaca l'esperit de servei que inspirava la tasca de Miquel de Garganta i la devoció que sentia —com el mateix Font i Quer— per la persona i l'obra ordenadora de Fabra. En la carta

d'acceptació de la tasca encomanada, Miquel de Garganta agraeix l'ofertament d'una «... feina tan honorable com és la de col·laborar a l'obra altíssima de Pompeu Fabra».

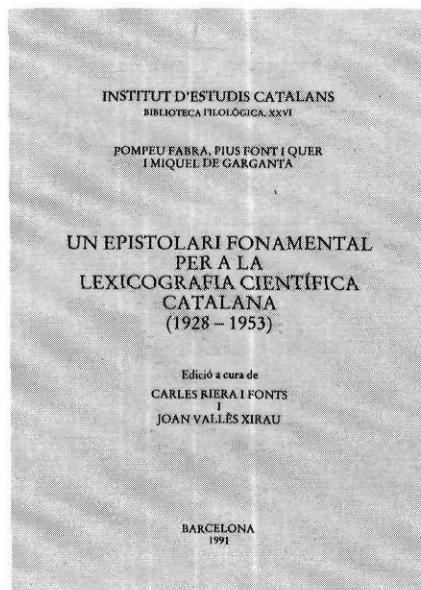
En conjunt, es tracta d'una cinquantena de cartes, a través de les quals podem seguir l'acurada elaboració a tres bandes, car Fabra fa observacions o noves consul-

tes a Miquel de Garganta a propòsit de les paperetes rebudes després del filtratge de Pius Font i Quer. Totes les cartes menys tres procedeixen de l'arxiu de Miquel de Garganta. El volum es tanca amb una de Font i Quer, datada el 1953, adreçada a aquest, que aleshores residia, com Josep Ma. Capdevila, a Medellín (Colòmbia), forçat per l'exili, i una altra carta, amb la seva resposta, de Miquel de Garganta a Josep Miracle, el 1968, felicitant-lo per l'organització dels actes commemoratius del centenari de Fabra i animant-lo a enllestir la biografia que preparava per aquest motiu.

Cal subratllar la inclusió d'un índex analític amb els noms de persones i els noms científics i populars d'espècies i altres rangs taxonòmics de plantes.

Cal destacar també, en la introducció, les ressenyes que els recopiladors dediquen als tres científics, especialment les referides a Pius Font i Quer i a Miquel de Garganta. Són ben aclaridores i permeten situar el lector davant l'abast de llur aportació a la ciència i al país.

Oriol de Bolós, en el pròleg que els dedica, remarca el paper fonamental que els dos científics tingueren a l'hora de fer possible el reeiximent del Diccionari i com ambdós, malgrat les adversitats de la presó i l'exili, es mantingueren fidels a llur activitat en defensa de la nostra cultura. També el bon treball de Carles Riera i Joan Vallès els honora com a professionals de la botànica i la filologia. Aquesta convergència ha fet possible recuperar uns homes i una tasca, gràcies als quals avui podem expressar-nos amb la naturalitat i precisió amb què ho fan els parlants de qualsevol cultura normalitzada.

Jordi Pla